

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.29.2024.JS

Pani
Beata Galewska
Dyrektor

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Wałbrzyska 15
58-100 Świdnica

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, dnia 02 sierpnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne:

Jednostka kontrolowana: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy

Kierownik jednostki kontrolowanej: Beata Galewska - od dnia 1 maja 2024 r. do dnia 21 maja 2025 r.

(akta kontroli str. 2, 19)

Zakres kontroli: Działalność jednostki w zakresie szkolenia i kwalifikowania kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej, usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej, kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi.

Okres objęty kontrolą od dnia 1 maja 2024 r. do dnia 21 maja 2025 r.

Podstawa prawna kontroli: art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49)¹.

Plan kontroli Wojewody Dolnośląskiego na I półrocze 2025 r. z dnia 20 grudnia 2024 r.

Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych: Od 21 maja 2025 r. do 6 czerwca 2025 r.

Kontrolerzy:

1. Jacek Sujka, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 213 z dnia 9.05.2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.213.2025.JS.
2. Joanna Laskowska, starszy inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 214 z dnia 9.05.2025 r., sygn. PS-KWR.0030.214.2025.JS.

(akta kontroli str. 1-16)

¹ Zwana dalej „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Możliwą przyczyną wystąpienia nieprawidłowości było nieprzestrzeganie obowiązujących przepisów prawa, które wpłynęły na ostateczną realizację nałożonych na jednostkę zadań.

III. Ustalenia kontroli:

W okresie objętym kontrolą funkcję Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy² pełniła Pani Beata Galewska odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Kontrola została odnotowana w Księżce kontroli pod numerem 32/25.

1. Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej.

PCPR realizuje zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej w Powiecie Świdnickim na podstawie Zarządzenia Nr 58/2011 Starosty Powiatu Świdnickiego z dnia 8 listopada 2011 r. w sprawie wyznaczenia organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Świdnickiego.

(dowód: akta kontroli str. 6, 17-18)

Na podstawie informacji pozyskanych od Dyrektora PCPR (zawartej w ankiecie o działalności jednostki) i w myśl art. 76 ust. 4 pkt 1 ustawy, w okresie objętym kontrolą organizator rodzinnej pieczy zastępczej prowadził nabór osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka poprzez:

- prowadzoną na bieżąco akcją informacyjną i promującą rodzicielstwo zastępcze na stronie internetowej Organizatora i w jego mediach społecznościowych (Facebook, Instagram - „Profesjoniści z sercem”); na stronie Starostwa Powiatowego w Świdnicy; na muralach budynku Centrum;
- dystrybucję ulotek, gadżetów promocyjnych (m.in. serduszka, zawieszki do auta, notesy, torby, kalendarze, plakatów ogólnopolskiej kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze „Już jesteś?” w siedzibie PCPR) oraz podczas organizowanych przez jednostkę kontrolowaną spotkań, konferencji i innych wydarzeń;

² Dalej zwane „PCPR”, „Centrum” lub „Organizatorem”.

- zorganizowanie w dniu 16 czerwca 2024 r. III biegu po rodzinę zastępczą pod hasłem: „Rodzina Zastępcza – Miłość nie do zastąpienia”;
- zorganizowanie w dniu 27 września 2024 r. z Fundacją Dobrej Muzyki w Kościele Pokoju w Świdnicy, koncertu promującego ideę rodzicielstwa zastępczego;
- zorganizowanie w dniu 14 listopada 2024 r. konferencji dla mieszkańców powiatu świdnickiego pod nazwą „(Od)Cienie Traumy”, której celem było pozyskanie kandydatów na rodziców zastępczych. W konferencji wzięło udział 150 osób;
- promowanie rodzicielstwa zastępczego w Radiu Sudety 24 („Audycje na każdy temat”) w dniach: 4 października 2024 r. wywiad z dyrektorem PCPR oraz 26 listopada 2024 r. wywiad z R. Sz., który stanowił zawodową rodzinę zastępczą;
- zorganizowanie spektakli teatralnych na deskach Teatru Miejskiego w Świdnicy pt.: „Uskrzydleni”, w ramach kampanii promującej ideę rodzicielstwa zastępczego, w których brały udział dzieci z rodzin zastępczych (4 grudnia 2024 r., 16 marca 2025 r.);
- Nawiązanie współpracy z prasą lokalną „Portal Świdnica24.pl”, w ramach której do dnia kontroli ukazały się trzy artykuły promujące ideę rodzicielstwa zastępczego (20 lutego 2025 r. - wywiad z rodziną zastępczą zawodową pn. „Miejsce przy rodzinnym stole”, 25 marca 2025 r., wywiad z rodziną zastępczą zawodową pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego pn. „Zapas miłości na drogę” oraz 25 kwietnia 2025 r. wywiad z rodziną zastępczą niezawodową pn. „Rodzina zastępcza. Miłość ze wsparciem”).

Celem nadrzędnym wszystkich wyżej wskazanych działań było zwiększenie świadomości społecznej w zakresie tematyki pieczy zastępczej, promowanie idei rodzicielstwa zastępczego, kreowanie pozytywnego wizerunku rodzinnej pieczy zastępczej, zachęcanie społeczności do podjęcia pełnienia funkcji rodziny zastępczej. W wyniku wyżej wskazanych działań pozyskano 10 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.

W ocenie organu kontroli w okresie objętym kontrolą Organizator podejmował działania w zakresie naboru kandydatów i rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej, natomiast wobec liczby dzieci oczekujących na umieszczenie w pieczy zastępczej z terenu Powiatu, powyższe jest niewystarczające.

(dowód: akta kontroli str. 20-22)

Oдноśnie realizacji obowiązku wynikającego z art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy stwierdzono, że PCPR organizował na bieżąco szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka w formie stacjonarnej oraz online przez podmioty zewnętrzne. Każde ze szkoleń odbyło się w zaplanowanym ustawowo terminie, tj. w ciągu 3 miesięcy od dnia złożenia wniosku na szkolenie (art. 43 ust. 8 przedmiotowej

ustawy). Na szkolenia w formie online kierowano kandydatów mailowo, które realizowane były przez podmioty zewnętrzne:

1. Fundację MAIO z siedzibą we Wrocławiu na podstawie programu szkoleniowego „Podróż do Rodzicielstwa” zatwierdzonego przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją z dnia 30 listopada 2023 r. Nr 20/2023/RZ;
2. Stowarzyszenie Nowy Dom – Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny z siedzibą w Zawierzbiu na podstawie programu szkoleniowego „Nowy Dom” zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 27 listopada 2023 r. Nr 18/2023/RZ.

Kandydaci kierowani byli systematycznie w okresie od 1 maja 2024 r. zgodnie z potrzebami Organizatora w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki. W PCPR trzech pracowników (L.S., K.D. oraz A.D.) posiadało uprawnienia trenerskie do prowadzenia szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej zgodne z programem szkoleniowym „Rodzina”, który został zatwierdzony przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej decyzją nr 17/2023/RZ z 21 listopada 2023 r. W okresie objętym kontrolą obowiązywała umowa licencyjna na korzystanie z programu szkoleniowego „Rodzina” zawarta ze Stowarzyszeniem Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia” z siedzibą w Krakowie, os. Zielone 1, 31-968 Kraków. Dodatkowo jeden z pracowników PCPR w grudniu 2024 r. uzyskał zaświadczenie nr 5/Kr/2024/K potwierdzające posiadanie uprawnień trenerskich do prowadzenia szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej według programu szkoleniowego „Rodzina”.

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono następujące szkolenia dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej:

- 1 szkolenie dla 2 kandydatów (małżonków) zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej w wymiarze 18 h dydaktycznych. Szkolenie odbyło się stacjonarnie w siedzibie PCPR w okresie od 7 sierpnia 2024 r. do 10 sierpnia 2024 r. Wskazani małżonkowie, w okresie objętym kontrolą ukończyli również szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej prowadzone przez Stowarzyszenie „NOWY DOM”;
- 1 szkolenie online dla 1 osoby realizowane na zlecenie Organizatora przez Fundację MAIO z siedzibą we Wrocławiu, na podstawie programu szkoleniowego „Podróż do Rodzicielstwa”. Szkolenie było bezpłatne i odbyło się w terminie 4 czerwca 2024 r. – 9 lipca 2024 r. w wymiarze 62 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki;
- 1 szkolenie online dla 12 osób realizowane w okresie od maja 2024 r. do dnia kontroli przez Stowarzyszenie Nowy Dom – Ośrodek Wsparcia Dziecka i Rodziny z siedzibą

w Zawierzbiu, na podstawie programu szkoleniowego „Nowy Dom” w wymiarze 60 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyki.

(dowód: akta kontroli str. 22-23, 36, 39, 117-137)

Na dzień kontroli w PCPR obowiązywało Zarządzenie Dyrektora Centrum Nr 11A/2025 r. z dnia 11 lutego 2025 r. w sprawie wprowadzenia procedury kwalifikacyjnej dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i zawodowej oraz rodzinnego domu dziecka. W związku z opiniowaniem kandydatów zgłaszających gotowość do stanowienia rodziny zastępczej (brak kandydatów do pełnienia rodzinnego domu dziecka) na wniosek własny lub sądu rodzinnego, Organizator dokonywał wywiadu oraz analizy ich sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej w oparciu o zgromadzone dokumenty. Kandydatów do bycia rodziną zastępczą weryfikowano także w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym oraz przeprowadzano ocenę organizatora rodzinnej pieczy zastępczej do pełnienia funkcji rodziny zastępczej we współpracy z psychologiem zatrudnionym u Organizatora. Badana dokumentacja wykazała, że w okresie od 1 maja 2024 r. do dnia kontroli przeprowadzono 33 analizy sytuacji osobistej, rodzinnej i majątkowej, o której mowa w art. 42 ust. 7 ustawy i przeprowadzono wstępną kwalifikację, o której mowa w art. 43 ustawy. Następnie kierowano kandydatów na szkolenie oraz praktyki. Zgodnie z art. 42 ust. 1 pkt 1 ustawy, kandydaci powinni dawać rękojmię należytego sprawowania pieczy zastępczej. Podczas czynności kontrolnych ustalono, że we wszystkich przypadkach warunek ten był weryfikowany na podstawie zebranej dokumentacji. Na podstawie ww. dokumentów Organizator sporządzał dokument pod nazwą „Ocena sytuacji osoby/rodziny dot. spełnienia warunków kandydata/ów na rodzinę zastępczą (...)” dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a następnie informował kandydatów o jej wynikach ustnie i/lub pisemnie.

(dowód: akta kontroli str. 17, 23, 35, 42-45, 63-65, 71-105, 157-166)

W myśl art. 43 ust. 1 i 2 ustawy organizator na podstawie oceny spełniania warunków, o których mowa w art. 42 ust. 1 i 2 ustawy, przeprowadza wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a następnie sporządza dokument potwierdzający przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji. Zgromadzona dokumentacja pozwoliła także na stwierdzenie, że spełniony został wymóg art. 42 ust. 1 - 3 ustawy. W okresie objętym kontrolą zgodnie z art. 43 ust. 2 wydano 15 wstępnych kwalifikacji (pisemnie w postaci papierowej), z czego:

- liczba pozytywnych wstępnych kwalifikacji wynosiła 11,
- liczba negatywnych wstępnych kwalifikacji wynosiła 4.

(dowód: akta kontroli str. 23, 42-45, 63-65, 77-79)

Oceniając terminowość dokonania wstępnej kwalifikacji stwierdzono, że wśród grupy kontrolnej wszystkim osobom wstępną kwalifikację sporządzono w terminie miesiąca od złożenia wniosku lub po wpłynięciu postanowienia sądu o ustanowieniu rodziny zastępczej niezawodowej, ewentualnie z jego wniosku.

(dowód: akta kontroli str. 36-39, 42-45, 63-65, 77-79)

Zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy, Organizator na wniosek kandydata, który otrzymał pozytywną wstępną kwalifikację do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka kieruje go na szkolenie, o którym mowa w art. 44 ust. 1 ustawy. W świetle art. 43 ust. 8 PCPR wszystkie osoby, które pozytywnie zakwalifikował do pełnienia funkcji rodzinnej pieczy zastępczej, jak również osoby zobowiązane do udziału w szkoleniu przez sąd, terminowo skierował na szkolenie.

(dowód: akta kontroli str. 36, 39, 140-156)

Na podstawie informacji pozyskanych od Dyrektora PCPR (ankieta o działalności jednostki) ustalono, że w okresie objętym kontrolą 11 osób, po uzyskaniu wstępnej pozytywnej kwalifikacji, złożyło wniosek o szkolenie, ukończyło je i złożyło wnioski o wydanie zaświadczenia kwalifikacyjnego potwierdzającego jego ukończenie, o którym mowa w art. 45 ust. 1 ustawy.

(dowód: akta kontroli str. 23, 54-65, 73-76)

Pani Beata Galewska jako Dyrektor Centrum posiadała upoważnienia Starosty Świdnickiego do prowadzenia rejestru, o którym mowa w art. 46 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy (uchylony na dzień kontroli) tj. rejestru danych o osobach pełniących oraz zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej lub do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. W okresie objętym kontrolą ww. rejestr prowadzony był do dnia 14 stycznia 2025 r., a od 15 stycznia 2025 r. dane o osobach pełniących oraz zakwalifikowanych (...) były wprowadzane do Centralnego Rejestru Pieczy Zastępczej. Przedmiotowe rejestry pełniących funkcję oraz zakwalifikowanych - przekazywano osobiście do właściwego sądu (1 raz w roku). Zawierały one wszystkie wymagane dane. Zgodnie z art. 34 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r. poz. 2140), do upływu 3 miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu ministra do spraw rodziny, starosta był zobowiązany do prowadzenia ww. rejestru na zasadach dotychczasowych, tj. określonych pierwotnie w art. 46 ustawy. Zauważyć należy, że w świetle ww. obwieszczenia z dnia 2 października 2024 r. termin ten biegł od 15 października 2024 r.

Na dzień kontroli liczba rodzin zastępczych oraz liczba umieszczonych w nich dzieci kształtowała się następująco:

lp.	Pieczą zastępczą	Liczba rodzin	Liczba dzieci
1	Rodziny zastępcze spokrewnione	103	157
2	Rodziny zastępcze niezawodowe	39	59
3	Rodzina zastępcza zawodowa	4	17

(dowód: akta kontroli str. 17, 196-197, 245)

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, Centrum prowadziło działalność diagnostyczno - konsultacyjną oraz szkolenia i wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. W jej ramach opiniowano kandydatów zgłaszających gotowość do stanowienia rodziny zastępczej na wniosek własny lub sądu rodzinnego (analiza sytuacji osobistej, rodzinnej, badania psychologiczne i pedagogiczne). W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Organizator w Procedurze kwalifikacyjnej dla kandydatów do pełnienia rodziny zastępczej (...) - załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 18/2024 Dyrektora Centrum z dnia 13 czerwca 2024 r., w § 5 ust. 2 wprowadził zapis, w którym określił przeprowadzanie szkolenia dla kandydatów do prowadzenia pieczy zastępczej w terminie co najmniej raz w roku oraz w ust. 3 uzależnił rozpoczęcie ww. szkolenia od minimalnej liczby 6 osób zgłaszających chęć udziału w szkoleniu. Następnie w zarządzeniu zmieniającym nr 18/2024 z dnia 11 lutego 2025 r. (powyższe zarządzenie) Dyrektor PCPR w § 2 wprowadził zapis, którym uzależnił rozpoczęcie szkolenia kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej od liczby 3 osób zgłaszających chęć udziału w szkoleniu, o którym mowa w art. 76 ust. 4 pkt 4, co jest niezgodne z przepisami prawa powszechnie obowiązującego. W związku z powyższym organ kontroli wskazuje na konieczność doprowadzenia zapisów do zgodności z ustawą.

W zakresie szkoleń dla funkcjonujących już rodzin zastępczych zorganizowano:

- a. szkolenie online „Samoregulacja czy samokontrola? Wykorzystanie teorii poliwalgalnej w opiece, wychowaniu i terapii skierowanej do dzieci i młodzieży z zdeorganizowanym stylem przywiązania” –
- b. 6 września 2024 r. - 3 osoby (1 osoba pełniąca funkcję rodziny zastępczej zawodowej, 1 osoba pełniąca funkcję rodziny zawodowej specjalistycznej oraz 1 osoba pełniąca funkcję rodzinnego domu dziecka);
- c. szkolenie „Działania wzmacniające więzi – rodzic dziecko” - 18 października 2024 r. - 10 osób (5 osób pełniące funkcję rodzinnego domu dziecka, 2 osoby pełniące funkcję rodziny niezawodowej, 1 osoba pełniąca funkcję rodziny zawodowej specjalistycznej, 1 osoba pełniąca funkcję rodziny zawodowej, 1 osoba pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego);

- d. szkolenie stacjonarne „Zrozumieć nastolatka. Neurobiologiczne podejście do konfliktu pokoleń”, które odbyło się w dniu 13 maja br. w godz. 10:30 - 14:00, trener dr Marek Kaczmarzyk. W szkoleniu wzięło udział 45 osób, w tym 25 rodzin zastępczych;
- e. „Szkola dla Rodziców i Wychowawców” w wymiarze 40 godzin dydaktycznych, 10 spotkań po 4 godziny dydaktyczne każde ze spotkań. Szkoła rozpoczęła się 15 kwietnia 2025 r., spotkania odbywały się jeden raz w tygodniu, termin zakończenia 18 czerwca 2025 r. (15 kwietnia 2025 r., 23 kwietnia 2025 r., 30 kwietnia 2025 r., 7 maja 2025 r. oraz 14 maja 2025 r.).

Prowadzono wsparcie psychologiczno - pedagogiczne dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą:

- a. grupa wsparcia dla rodzin zastępczych - odbyło się 10 spotkań w wymiarze 2 godzin dydaktycznych, wsparciem objętych było 20 rodzin (17 maja 2024 r., 14 czerwca 2024 r., 20 września 2024 r., 18 października 2024 r., 15 listopada 2024 r., 13 grudnia 2024 r., 17 stycznia 2025 r., 21 lutego 2025 r., 14 marca 2025 r. oraz 11 kwietnia 2025 r.);
- b. superwizja grupowa dla zawodowych rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka – odbyło się 10 spotkań w wymiarze 5 godzin dydaktycznych, wsparciem objęto 12 osób. Superwizja odbywała się w cyklach comiesięcznych z wyłączeniem miesięcy wakacyjnych. Zadanie było realizowane przez psychologa z zewnątrz (14 maja 2024 r., 18 czerwca 2024 r., 10 września 2024 r., 15 października 2024 r., 19 listopada 2024 r., 10 grudnia 2024 r., 16 stycznia 2025 r., 19 lutego 2025 r., 13 marca 2025 r. oraz 15 kwietnia 2025 r.);
- c. superwizja indywidualna – 8 godzin zegarowych dla 10 osób - 7 rodzin (rodzina niezawodowa, zawodowa, rodzinny dom dziecka oraz pogotowie), w terminach: 5 czerwca 2024 r., 7 sierpnia 2024 r., 10 września 2024 r., 15 października 2024 r., 19 listopada 2024 r., 16 stycznia 2025 r., 23 stycznia 2025 r., 19 lutego 2025 r., 15 kwietnia 2025 r., 15 maja 2025 r. oraz 20 maja 2025 r.

Dodatkowo osobom prowadzącym rodzinną pieczę zastępczą wsparcia udzielało 8 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (zatrudnionych na umowę zlecenie) oraz pracownicy merytoryczni Organizatora (starszy specjalista pracy z rodziną, specjalista pracy z rodziną, starszy pracownik socjalny oraz 2 pedagogów).

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 14 ustawy, w okresie objętym kontrolą zapewniano rodzinom zastępczym zawodowym i niezawodowym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które miało na celu zachowanie i wzmacnianie ich kompetencji oraz

przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego. Osobami udzielającymi poradnictwa w poszczególnych latach byli:

Lp.	Rodzaj usługi	Imię i nazwisko	Rok realizacji usługi	Nr umowy
1.	Poradnictwo pedagogiczne	Małgorzata Grabowska Katarzyna Stadnik Katarzyna Sosnowicz	2024	29/2022 z dnia 2 marca 2022 r. - umowa 3 letnia do 31 grudnia 2024 r.
2.	Poradnictwo psychologiczne	Urszula Jadowska - Ouinn		28/2022 z dnia 2 marca 2022 r. umowa 3 letnia do 31 grudnia 2024 r.
3.	Poradnictwo pedagogiczne	Joanna Dejnaka	2025	19/2025 z dnia 14 stycznia 2025 r.
4.	Poradnictwo psychologiczne	Urszula Jadowska - Ouinn		23/2025 z dnia 15.01.2025 r.

Powyższe zweryfikowano w oparciu o zawarte umowy.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 pkt 9 prowadzono poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej we współpracy z Zespołem Poradni Psychologiczno – Pedagogicznych w Świdnicy, Strzegomiu oraz w Świebodzicach. Przedmiotowy zakres dotyczył także dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej, celem diagnozy psychologicznej, pedagogicznej i wydania zaleceń do dalszej pracy z dzieckiem dla rodziny zastępczej i dla placówki oświatowej. Od maja 2024 r. do dnia kontroli zostało złożonych 71 wniosków.

Dyrektor jednostki wskazał, że ponadto w okresie objętym kontrolą Centrum realizowało następujące wsparcie dla rodziców dzieci objętych rodzinną pieczę zastępczą w myśl art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy:

a) w 2024 r. zrealizowano:

1) „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” 3 edycje, każde w wymiarze 40 godzin dydaktycznych, 10 spotkań po 4 godziny dydaktyczne każde ze spotkań. Szkoły były prowadzone w terminach:

- 23 września - 02 grudnia - 4 rodziców.

2) Odziaływania korekcyjno - edukacyjne dla rodziców krzywdzących dzieci w terminie 29 sierpnia - 5 grudnia - 1 rodzic.

3) Odziaływania korekcyjno - edukacyjne dla sprawców przemocy w terminie 6 sierpnia - 2 listopada - 1 rodzic.

b) w 2025 r. zrealizowano do dnia kontroli:

1) „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” 2 edycje, w wymiarze 40 godzin dydaktycznych, 10 spotkań po 4 godziny dydaktyczne każde ze spotkań. Szkoły były prowadzone w terminach:

- 10 lutego -14 kwietnia - 8 rodziców,
- 12 lutego -16 kwietnia - 6 rodziców.

2) Oddziaływania korekcyjno - edukacyjne dla rodziców krzywdzących dzieci w terminie 22 kwietnia – 29 lipca - 1 rodzic.

(dowód: akta kontroli str. 25-26, 219-238)

Usamodzielnianie pełnoletnich wychowanków.

Zakres kontroli obejmował także udzielanie pomocy usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, o której mowa w art. 140 i art. 180 pkt 13 lit. b ustawy. W okresie objętym kontrolą wszczęto postępowania o przyznanie pomocy wychowankom pieczy zastępczej, którzy ukończyli 18. rok życia oraz złożyli stosowny wniosek dotyczący: postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie (18 osób), na kontynuowanie nauki (7 osób) oraz pomocy na zagospodarowanie (17 osób). Część wydanych decyzji w sprawie udzielonej pomocy wymagała zmian w zakresie przyznanych kwot, ze względu na zmianę przepisów. W tej sytuacji PCPR wszczynał postępowanie administracyjne z urzędu. Na podstawie losowo wybranych akt spośród wyżej wymienionych postępowań administracyjnych, dokonano oceny ich prawidłowości i legalności oraz stwierdzono, co następuje:

- 1) wszystkie badane postępowania administracyjne w sprawie przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie zostały wszczęte na wniosek strony będącej pełnoletnim usamodzielnianym wychowankiem pieczy zastępczej.
- 2) w aktach badanych postępowań administracyjnych stwierdzono dokumenty, na podstawie których możliwe było ustalenie: okresu pobytu osoby usamodzielnianej w pieczy zastępczej, adresu zamieszkania, celu wydatkowania przyznanych środków, numeru rachunku bankowego, typu szkoły, gdzie jest kontynuowana nauka. Dodatkowo, w aktach zgromadzono indywidualne programy usamodzielnienia oraz dokumenty wskazujące opiekuna procesu usamodzielnienia.
- 3) u wszystkich usamodzielnianych opiekun usamodzielnienia został wyznaczony w terminie ustawowym, tj. co najmniej 12 m - cy przed osiągnięciem przez nich pełnoletności (art. 145 ust. 2 ustawy) i również dotrzymano terminu, o którym mowa w art. 145 ust. 4 ustawy, dotyczącego opracowania indywidualnego programu usamodzielnienia³, tj. co najmniej miesiąc przed osiągnięciem pełnoletności przez osoby usamodzielniane. Powyższe dokumenty, tj. Indywidualny Program Usamodzielnienia i jego modyfikacje oraz wyznaczenie opiekuna usamodzielnienia były każdorazowo akceptowane przez Dyrektora PCPR.
- 4) decyzje dotyczące przyznanej pomocy zawierały: datę ich wydania, oznaczenie organu,

³ Dalej zwanego „IPU”.

podstawę prawną, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne, pouczenie o możliwości odwołania się od decyzji. Decyzje wydawane były przez osoby upoważnione przez Starostę oraz skutecznie doręczone. Wszystkie decyzje na kontynuowanie nauki wydawane były na czas nauki, nie dłużej niż do 25. roku życia, w kwotach zgodnych z ustawą i ze wskazaniem jednostki oświatowej, w której kontynuowana była nauka.

5) spośród badanych postępowań wszystkie zakończono terminowo wydaną decyzją, w okresie 1 miesiąca od dnia złożenia wniosku, w kwotach obowiązujących w okresie objętym kontrolą oraz zgodnych z czasem pobytu wnioskodawcy w pieczy zastępczej.

6) w okresie objętym kontrolą 15 osób wraz z opiekunem usamodzielnienia oraz Dyrektorem Centrum powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie nauki i usamodzielnienie sporządziły ocenę końcową procesu usamodzielnienia, o której mowa w art. 145 ust. 7 ustawy.

Zgodnie z art. 140 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy, osobie opuszczającej po osiągnięciu pełnoletności rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo - wychowawczą udziela się, na jej wniosek, pomocy w uzyskaniu: odpowiednich warunków mieszkaniowych, zatrudnienia oraz zapewnia się pomoc prawną i psychologiczną. W okresie objętym kontrolą do Centrum nie wpłynął żaden wniosek o udzielenie bądź zapewnienie ww. pomocy.

(dowód: akta kontroli str. 28-29, 239-244, 246-247)

3. Kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Na terenie Powiatu Świdnickiego funkcjonują 3 niepubliczne placówki opiekuńczo - wychowawcze zlokalizowane w Świdnicy (2 typu socjalizacyjnego oraz 1 typu rodzinnego) oraz 5 publicznych placówek opiekuńczo - wychowawcza z siedzibą w Świdnicy (wszystkie typu socjalizacyjnego). W sumie Powiat zabezpieczał i dysponował w ww. placówkach 92 miejscami. W okresie objętym kontrolą Powiat wydał do nich 26 skierowań na podstawie orzeczeń sądowych. Wszystkie skierowania zawierały następujące dane i informacje: datę skierowania, nazwę placówki opiekuńczo - wychowawczej, do której kierowane jest dziecko, imię i nazwisko dziecka oraz datę jego urodzenia, podstawę prawną skierowania wraz z uzasadnieniem oraz sygnaturę postanowienia sądowego w sprawie. Skierowania były oznaczane nadrukiem „POWIAT ŚWIDNICKI” jako właściwa jednostka kierująca w przedmiotowym zakresie, co jest zgodne z § 2 rozporządzenia. Wszystkie skierowania podpisano przez osobę upoważnioną przez Starostę. Zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁴, każdorazowo przed wydaniem skierowania

⁴(Dz.U. z 2025 R. POZ. 395), zwane dalej „rozporządzeniem”.

do placówki opiekuńczo - wychowawczej zasięmano opinii jej dyrektora o możliwości umieszczenia dziecka w danym podmiocie pieczy zastępczej. Spośród 26 dzieci umieszczonych w okresie objętym kontrolą w instytucjonalnej pieczy zastępczej na terenie powiatu świdnickiego 6 nie miało ukończonego 10. roku życia. Dyrektor PCPR złożył wyjaśnienie, iż kierowanie dzieci poniżej 10. roku życia do placówki opiekuńczo – wychowawczej typu socjalizacyjnego było zgodne z art. 95 ust. 2 ustawy i wynikało z pobytu ze starszym rodzeństwem (4 dzieci) oraz z innych wyjątkowych sytuacji między innymi takich jak zagrożenie życia i zdrowia oraz przemoc (2 wychowanków). Zauważyć należy, że skierowania były zgodne z treścią orzeczeń sądowych, z których wynikała możliwość umieszczenia dzieci poniżej 10. roku życia w instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz posiadały w treści wykaz dokumentów jakie przekazywano wraz ze skierowaniem dziecka do placówki opiekuńczo - wychowawczej. O skierowaniu i umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej Powiat niezwłocznie informował właściwy sąd, zgodnie z § 7 rozporządzenia.

Dyrektor Centrum oświadczył, że na dzień 21 maja 2025 r. miał podpisane porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków z poniżej wskazanymi jednostkami.

1) Piecza instytucjonalna:

a. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie Powiatu Świdnickiego (2 porozumienia):

z Powiatami: Górowskim 1 oraz Karkonoskim 1.

b. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie innych Powiatów (63 porozumienia):

z Miastem Przemyśl 3, z Powiatami: Krasnostawskim 5, Wałbrzyskim 11, Kazimierskim 7, Oleśnickim 7, Wołowskim 27, Strzelińskim 1 oraz Szydłowieckim 2.

2) Piecza rodzinna:

a. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie Powiatu Świdnickiego (40 porozumień):

z Powiatami: Dzierżoniowskim 2, Grójeckim 1, Jaworskim 2, Kamiennogórskim 1, Legnickim 2, Nyskim 2, Średzkim 5, Wałbrzyskim 20, Wrocławskim 3, Wodzisławskim 1 oraz Ząbkowickim 1.

b. porozumienia dotyczące dzieci przebywających na terenie innych Powiatów (44 porozumień):

z Miastem Gdynia 2 oraz z Powiatami: Dzierżoniowskim 5, Ostrzeszowskim 1, Jaworskim 4, Kamiennogórskim 3, Strzyżowskim 2, Tarnogórskim 2, Raciborskim 1, Wałbrzyskim 5, Wrocławskim 4, Lubartowskim 1, Bydgoskim 2, Kłodzkim 1, Strzelińskim 2, Leszczyńskim 1, Gliwickim 1, Nowosądeckim 1, Gołdapskim 1, Bieszczadzkiem 3 oraz Średzkim 2.

W okresie objętym kontrolą do placówek opiekuńczo - wychowawczych nie kierowano dzieci cudzoziemskich. Ponadto, na dzień rozpoczęcia czynności kontrolnych PCPR wykazywał niewykonane postanowienia sądu dotyczące umieszczenia 35 dzieci w pieczy zastępczej. Powyższe stanowi nieprawidłowość w świetle art. 180 pkt 2 ustawy. W związku z powyższym należy niezwłocznie podjąć zintensyfikowane działania dotyczące zapewnienia dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo-wychowawczych mając na uwadze faktyczne bardzo duże potrzeby w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 28-34, 248-253)

4. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi.

W okresie objętym kontrolą w Centrum zatrudnionych było 10 osób (na umowę zlecenie) na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wszyscy koordynatorzy spełniali wymagania w zakresie wykształcenia określone w art. 78 ust. 1 pkt 1 ustawy oraz złożyli pisemne oświadczenia o braku ingerencji sądu w wykonywanie przez nich władzy rodzicielskiej, braku obowiązku alimentacyjnego wynikającego z tytułu egzekucyjnego oraz o braku skazania prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. Zostały również zweryfikowane w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Podczas czynności kontrolnych stwierdzono, że w udostępnionych dokumentach osób zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej nie było dokumentów potwierdzających dokonywanie ich weryfikacji w zakresie dawania rękojmi należytej realizacji zadań. We wszystkich przypadkach koordynatorzy złożyli oświadczenie w zakresie rękojmi opatrzone własnoręcznym podpisem – co nie jest jednoznaczne ze spełnieniem przedmiotowego wymogu. W związku z powyższym stwierdzono, że osoby te nie zostały zweryfikowane w zakresie, o którym mowa w art. 78 ust. 1 pkt 6 ustawy, co stanowi nieprawidłowość.

Poza tym w okresie objętym kontrolą zatrudnionych było 5 psychologów, legitymujących się we wszystkich przypadkach wykształceniem wyższym magisterskim, a także posiadających 2 - letnie doświadczenie w pracy w poradnictwie rodzinnym.

(dowód: akta kontroli str. 17, 256-258)

IV. Pozostałe informacje i zalecenia pokontrolne:

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano Pani Beacie Galewskiej Dyrektorowi PCPR.

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy przy ul. Wałbrzyskiej 15, stwierdzono następujące nieprawidłowości wymagające wydania zalecenia pokontrolnego w badanym zakresie:

- 1) Brak zweryfikowania przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie dawania rękojmi należytego realizowania przez nich zadań;
- 2) W stosunku do 35 dzieci nie zapewniono im miejsc w pieczy zastępczej.

Na podstawie ustaleń kontroli, w celu poprawy realizacji kontrolowanego zadania, należy:

1. Weryfikować w procesie kwalifikacji i zatrudnienia pracowników na stanowisku koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie dawania rękojmi należytego realizowania przez nich zadań.

Podstawa prawna: art. 78 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco;

2. Zapewniać dzieciom pieczę zastępczą w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych zgodnie z faktycznymi potrzebami.

Podstawa prawna: art. 180 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49).

Termin realizacji: na bieżąco.

Pouczenie:

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49). Proszę w terminie do dnia **15 września 2025 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji zaleceń, uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Rujala

(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Joanna Łarkowska
(członek zespołu inspektorów)

KIEROWNIK

Oddziału Nadzoru i Kontroli
Wspierania Rodziny

Grzegorz Kownacki

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleńko

Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej

(kierownik jednostki kontrolującej)

